

СИЛАБУС

Назва дисципліни: Науково-викладацька практика

Мета науково-викладацької практики – розвиток у аспірантів дослідницької, методологічної, аналітичної, світоглядної, комунікативної компетентностей, позитивної мотивації до педагогічної діяльності й формування професійних компетенцій, що забезпечують готовність до педагогічного проектування навчально-методичних комплексів дисциплін відповідно до профілю підготовки і проведення різних видів навчальних занять з використанням інноваційних освітніх технологій; формування умінь виконання проектувальних, конструктивних, організаційних, комунікативних, виховних педагогічних, науково-дослідницьких функцій; закріплення психолого-педагогічних знань у сфері професійної педагогіки та набуття навичок креативного підходу до науково-педагогічних та дослідницьких завдань.

Відповідно до мети визначено основні **завдання** науково-викладацької практики аспірантів:

- ознайомлення зі специфічними особливостями педагогічної діяльності викладача закладу вищої освіти;
- формування навичок педагога-дослідника, оволодіння сучасними методами та технологіями роботи з науковою інформацією (аналіз, синтез, узагальнення);
- оволодіння практичними навичками підготовки та проведення навчальних занять зі студентами, науково-методичного забезпечення навчального процесу в закладі вищої освіти;
- вивчення навчально-методичної літератури, програмного забезпечення з рекомендованих дисциплін навчального плану;
- закріплення психолого-педагогічних знань у сфері педагогіки та набуття творчого підходу до вирішення науково-педагогічних завдань;
- поглиблення знань щодо підбору та використання діагностичних методик та емпіричних методів вивчення особистості студента та групи в цілому;
- розвиток творчих здібностей, індивідуального стилю професійної діяльності та дослідницького ставлення до неї;
- формування умінь створювати і підтримувати сприятливе навчальне середовище, що спонукатиме до досягнення навчальних цілей; розвивати у студентів інтерес та мотивацію до навчання; формувати і підтримувати зворотний зв'язок;
- набуття професійних навичок майбутнього викладача закладу вищої освіти відповідно до вимог ЗВО;
- поглиблення зв'язку теоретичних знань із педагогічним процесом, використання їх у розв'язанні конкретних навчальних і виховних завдань;
- удосконалення здібностей до виконання функцій викладача фахових дисциплін відповідної спеціальності, молодого науковця, тьютора студентської групи, фасилітатора, науковця-дослідника;
- формування психологічної готовності до роботи у закладі вищої освіти;
- розвиток креативного підходу до педагогічної діяльності та набуття навичок аналізу її результатів;
- формування потреби в педагогічній самоосвіті, професійному зростанні, самореалізації та науково-дослідницької активності;
- набуття навичок організації самостійної дослідницької роботи, результатом якої має бути написання наукового дослідження.

Основні компетентності, що формуються:

КЗ-2. Здатність започатковувати, планувати, реалізовувати та корегувати послідовний процес ґрунтовного наукового дослідження, дотримуючись належної академічної доброчесності

КЗ-5. Здатність налагоджувати соціальну, наукову взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти

КЗ-7. Здатність до застосування сучасних інформаційних технологій та програмних продуктів у викладацькій та науковій діяльності

КЗ-9. Здатність демонструвати прихильність до етичних зобов'язань та етики поведінки в наукових дослідженнях, професійних діях

КЗ-10. Здатність планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку

КС-3. Здатність обирати і ефективно використовувати інноваційні освітні технології, методи і засоби навчання й виховання з метою забезпечення запланованого рівня особистісного та професійного розвитку здобувачів вищої освіти

КС-5. Здатність демонструвати значну авторитетність, високий ступінь самостійності, академічну та професійну добросовісність, послідовну відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності

КС-10. Здатність і готовність до реалізації стратегії саморозвитку та самовдосконалення

КС-13. Здатність розробляти і реалізовувати нові й удосконалювати чинні освітні програми і педагогічні технології вищої освіти студентів.

Мова викладання	Семестр	Кредити ECTS / Тип дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	Викладач	Навчальне навантаження
Укр.	3,4	5 / обов'язкова	Олійник І.В., к.пед.н., доцент	150 год. (135 год. самостійної роботи, 15 год. індивідуальної роботи)
Результати проходження педагогічної практики аспіранти будуть		Методи викладання, навчання		Форми оцінювання (поточний та підсумковий контроль)
Демонструвати сучасні передові концептуальні та методологічні знання в галузі науково-дослідницької та/або професійної діяльності і на межі предметних галузей знань		Семинар-діалог, розробка дидактичного супроводу навчальної дисципліни з урахуванням сучасних інноваційних тенденцій розвитку вищої освіти		Участь в семінарі, аналіз якості розробленого дидактичного супроводу, самодіагностика готовності до проходження практики
Обирати технології навчання залежно від стратегічних цілей і завдань, що вирішуються в педагогічному процесі, рівня навченості, вихованості студентів, забезпечувати їх навчально-методичний супровід з метою створення сприятливого освітнього середовища		Семинар-дебати, семінар-діалог, самостійне проведення занять з навчальної дисципліни		Участь в дебатах, рефлексія проведених занять, участь в обговоренні
Планувати, організувати та проводити оригінальні наукові дослідження у сфері професійної освіти на відповідному фаховому рівні, застосовувати новітні методи та інструментальні засоби освітніх досліджень, досягати наукових результатів, що створюють нові знання для		«Круглий стіл» за тематикою самостійної пошукової роботи, семінар-діалог, вирішення проблемних ситуацій, робота в мікрогрупах, проектна робота, пошук в Інтернет		Участь в рольовій грі (діловій грі), оцінювання презентації дослідницької діяльності

розв'язання актуальних проблем теорії та практики		
Доводити результати досліджень та інновацій та публічно їх представляти, обговорювати і дискутувати з науково-професійною спільнотою; використовувати сучасні засоби візуальної презентації результатів дослідження	Презентація результатів самостійного проведення занять, індивідуальної роботи зі студентами, ґрунтовних ідей дослідження	Оцінювання презентації, оцінювання звіту з практики та виконання індивідуального науково-дослідницького завдання
Визначати завдання дослідницького пошуку та ефективно планувати час для отримання необхідних результатів, проектувати, конструювати, організовувати й аналізувати свою дослідницько-пошукову діяльність	Проблемне навчання, розв'язання винахідницьких завдань, аналіз конкретних ситуацій (case study)	Участь у дискусії, розв'язання винахідницьких, ситуаційних завдань
Створювати умови конструктивної взаємодії з суб'єктами навчально-виховного процесу і обирати оптимальні методи, засоби і форми взаємодії, забезпечувати сприятливий морально-психологічний клімат	Вирішення проблемних ситуацій, аналіз конкретних ситуацій (case-study), імітаційні методи, Webquest (освітній веб-квест)	Участь в імітаційному моделюванні, вирішення проблемних ситуацій, робота з інформаційними ресурсами Інтернету
Демонструвати лідерські якості, навички міжособистісної взаємодії, вміння працювати в команді дослідників, дотримуючись принципів наукової етики	Медитація, робота в мікрогрупах, Mind Mapping	Участь у медитації, усні відповіді на запитання, створення ментальних карт
Виявляти здатність до безперервного професійного й особистісного саморозвитку та самовдосконалення, навчання впродовж життя	Фасилітаційні методи, семінар-діалог, вирішення проблемних ситуацій, проектна робота, пошук в Інтернет, робота в групах	Участь фасилітаційних технологій, участь у семінар-діалозі, вирішення проблемних ситуацій, дослідницький проект, оцінювання групових презентацій
Виявляти ініціативу і самостійність в різноманітних видах діяльності, брати відповідальність за результати своєї професійної діяльності, досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики	Аналіз занять, рольова гра, вирішення ситуаційних задач, робота в парах для вирішення проблемних завдань	Участь у обговоренні навчальних занять, рольовій грі, розв'язування задач з використанням програмного забезпечення, участь в обговоренні в малих групах
Проектувати й реалізовувати індивідуальну наукову траєкторію, застосовувати принципи наукової самоорганізації, власного	Вирішення проблемних ситуацій, семінар-вирішення ситуаційних задач аналіз конкретних ситуацій (case-study), імітаційні методи,	Участь в імітаційному моделюванні, вирішення задач (проблемних ситуацій)
Самостійно проводити наукові дослідження та	Захист проектів, вирішення ситуаційних задач (case-study), презентації	Захист дослідницьких проектів, розв'язання ситуаційних

приймати рішення, формулювати власні авторські висновки, пропозиції та рекомендації з дотриманням належної академічної доброчесності	Graphic facilitation – (графічна фасилітація)	завдань, групова робота з графічними картами
--	---	--

Оцінка

Підсумкова оцінка в результаті 100% постійного оцінювання:

- 5% Результати тестування на визначення рівня готовності до проходження педагогічної практики, діагностики готовності до творчої самореалізації в професійній діяльності та лист самооцінки оволодіння професійною компетентністю
- 5% Відвідування відкритих занять викладачів кафедри та інших аспірантів-практикантів, їх аналіз
- 10% Розробка конспектів та проведення лекційного та семінарського занять
- 5% Розробка тестового матеріалу або єдиного екзаменаційного білету з дисципліни
- 5% Розробки анкет, опитувальників або авторської методики відповідно до теми дослідження; представлення результатів дослідження
- 5% Участь у прийомі заліків та екзаменів, захисті курсових робіт і проектів
- 5% Підготовка доповіді для участі в конференції за темою дослідження
- 10% Підготовка наукової статті за темою дослідження з зазначенням рівня унікальності з подальшою публікацією у фаховому виданні
- 5% Проведення експериментального дослідження в групі з представленням результатів
- 10% Підготовка проекту
- 10% Оформлення портфоліо
- 5% Виконання індивідуального завдання
- 10% Складання звіту про проходження практики
- 10% Захист

Зміст

Змістовий модуль 1.

Навчальна діяльність аспіранта під час практики: планування власної викладацької діяльності, підготовка до занять; проведення різних видів навчальних занять за розкладом у закріпленій академічній групі; проведення психолого-педагогічного аналізу відвіданих занять; підготовка роздаткового та дидактичного матеріалу; перевірка письмових робіт студентів; проведення консультацій для студентів.

Змістовий модуль 2.

Методична діяльність аспіранта під час практики: ознайомлення аспірантів з особливостями організації освітнього процесу в закладі вищої освіти; ознайомлення зі змістом вищої освіти (навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін); участь аспірантів у засіданнях кафедр, методичних секцій, в роботі семінарів викладачів тощо; складання робочої навчальної програми курсу, завдань для самостійної роботи, завдань для поточного, модульного і підсумкового видів контролю тощо); відвідування та аналіз занять викладачів кафедри та аспірантів-практикантів.

Змістовий модуль 3.

Науково-дослідна діяльність аспіранта під час практики: визначення методів дослідження відповідно до його завдань; виконання індивідуальних дослідницьких психолого-педагогічних завдань протягом педагогічної практики та складання відповідного звіту; представлення наукового тезаурусу дослідження; підготовка до публікації тез конференції; написання статті відповідно до теми наукового дослідження; підбір та розробка діагностичного інструментарію відповідно до теми дослідження; організація та здійснення констатувального, формувального та контрольного етапів експерименту; впровадження власних здобутків на заняттях (формувальний етап експерименту).

Література

Обов'язкова

1. Волкова Н.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник / Н.П. Волкова. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. – 360 с.
2. Олійник І.В. Педагогічна практика: програма та методика реалізації: навчально-методичний посібник. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. – 136 с.

Додаткова

1. Аніловська Г.Я. Університетська освіта : навч. посіб. / Г.Я. Аніловська, Н.С. Марушко, Л.М.

- Томаневич. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Львів : «Магнолія- 2006». – 2010. – 375 с.
2. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи : навч.-метод. посіб. / Л.В. Артемова. – К. : Кондор, 2012. – 272 с.
  3. Алексюк А.М. Підручник для студентів, аспірантів та молодих викладачів вищих навчальних закладів / А.М. Алексюк. – К.: Либідь, 1998. – 560 с.
  4. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи. Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання – 2-ге вид. / С. С. Вітвицька. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 384 с.

Політика курсу

Політика щодо проходження практики: Аспіранти мають бути присутніми на практиці. У випадку надзвичайних ситуацій, коли аспірант пропускає практику, він несе особисту відповідальність. Пропущені дні практики аспірант має відпрацювати, надавши викладачеві та керівнику виконані завдання.

Аспіранти з обмеженими можливостями: Якщо аспірант має інвалідність, він повинен обов'язково повідомити про це викладача або керівника практики і домовитись про відповідні заходи.

Академічна доброчесність: Аспірант має усвідомити, що академічна недоброчесність є неприпустимою. Обман під час виконання будь-якого завдання призведе до нульової оцінки цього завдання. Обман під час проходження практики призведе до негайної негативної оцінки за її проходження.

Політика щодо використання телефонів та інших електронних пристроїв: Під час проходження педагогічної практики, відвідування та проведення навчальних занять електронні пристрої та телефони мають перебувати в безшумному режимі роботи. У разі невиконання даної вимоги, викладач може запропонувати аспіранту покинути аудиторію.

Політика щодо скарг студентів: Аспірант може обговорити скаргу з викладачем або керівником практики після заняття. Якщо питання залишається невирішеним, аспірант має звернутися до завідувача кафедри педагогіки та психології або завідувача відділу аспірантури та докторантури.

Сексуальні домагання: Якщо ви відчуваєте, що зазнали насильства, або ви не впевнені, що є сексуальними домаганнями, вам рекомендується обговорити це питання із завідувачем кафедри педагогіки та психології або завідувача відділу аспірантури та докторантури.

Політика щодо переоцінки: Усі запити на переоцінку мають бути зроблені в письмовій формі.

Пропозиції від здобувачів вищої освіти: Протягом проходження педагогічної практики аспіранти можуть звернутися до керівника з пропозиціями щодо вдосконалення (доповнення, зміни та ін.).

Дані пропозиції можуть бути висловлені усно або письмово (електронною поштою). Для вирішення будь-якого питання, яке пов'язане із проходженням педагогічної практики, аспірант може усно звернутися до викладача (ауд. 3314) або надіслати повідомлення на адресу:

iv_oliynik@ukr.net